

Motion

1984/85: 310

Allan Ekström

Vissa ändringar i bevissäkringslagen

Den år 1975 antagna bevissäkringslagen – som äger tillämplighet inom praktiskt taget hela skatte- och avgiftsområdet – gör det formellt möjligt att med våld tränga in i en enskild persons bostad och hem för att eftersöka bevismedel *utan att* det föreligger någon som helst misstanke om brottsligt förfarande. Detta intrång i den enskildes hemfrid är av samma slag som husrannsakan enligt rättegångsbalken; för företagande av sådan åtgärd krävs emellertid bl. a. att det förekommer anledning att anta att det förövats brott av viss svårighetsgrad. Eftersökning – ett förledande ord för vad åtgärden i själva verket innebär – kan också äga rum på "den granskades" kontor eller på kontor tillhörig den som har uppdrag för den granskade i dennes verksamhet.

Bevissäkringslagen innehåller även andra instrument för att tillgodose det allmännas skatteintresse, nämligen beslag och försegling. Ej heller här krävs misstanke om brott.

Det är *icke* förenligt med rättssäkerheten och respekten för den enskildes integritet att den enskilde skall kunna utsättas för sådant allvarligt intrång i de grundläggande fri- och rättigheterna som bevissäkringslagen innebär (2 kap. 6 § regeringsformen) utan att ens kunna tillvitas misstanke om brott. I alldeles särskild hög grad gäller detta institutet eftersökning, som är av samma natur som husrannsakan. Eftersökning kan t. o. m. äga rum utan den granskades vetskap. Det kan verkligen betvivlas att det förfarandet har stöd i det allmänna rättsmedvetandet, att kronofogden har rätt att bryta sig in i någon enskilds hem för att söka efter "räkenskapsmaterial" trots att den enskilde icke ens misstänks för brott. Än mer stötande torde åtgärden uppfattas, om den enskilde inte förrän i efterhand får kännedom om det legala inbrottet.

Av hänsyn till den fundamentala rättsgrundsatsen om *likhet inför lagen* bör det allmänna icke ha tillgång till andra maktmedel än dem som står den enskilde till buds då det gäller att hävda anspråk på betalning.

Avslutningsvis förtjänar att framhållas att kammarrätten i Stockholm i inlägga till regeringen den 25 november 1983 förordat en översyn av lagarna om bevissäkring och betalningssäkring under hänvisning till rättens erfarenheter av tillämpningen utav lagarna i fråga.

På nu upptagna skäl och då vad skatteutskottet anført med anledning av en tidigare motion av liknande innehåll (SkU 1983/84:35) icke föranleder annat bedömande hemställer jag

att riksdagen hos regeringen begär förslag om sådana ändringar i bevissäkringslagen att lagen skall få tillämpas endast om skälig misstanke om brott av viss svårighetsgrad föreligger samt att beslut om säkringsåtgärd får fattas enbart av länsrätt.

Stockholm den 11 januari 1985

ALLAN EKSTRÖM (m)

